

Gainbehera

Solasaren haria galdu dut lagune-tako batek “gainbeheran hasita gaudenok” lasai-lasai bota due-nean. Batzuetan gertatzen zait. Arreta emateko aurpegi automatikoa jarri eta neure barrenean biltzen naiz, maiz hel-buru zehatzik gabe, nire pentsabidearen jitoaz ezaxola; besteetan, gero eta gehiagotan zorigaitzez, iritzi zutabe edo artikulu baten ernamuina ikuskatzen dut eta, orduan gogoia askatzeko itxura egiten badut ere, metro gutxien tartear-ekin jarraikitzen diot, nora eramanen eta nik horri etekina nola aterako. Horrelakoetan, susmoa dut, nire hausnar-ketek itzulinguru zorabiagarria egin ostean, toki jendetsu eta ezagun batera bideratzen nautela.

“Gainbeheran hasita gaudenok” esan eta berehala galdetu diot neure buruari –ez solaskideari, haren jarduna begirunerik gabe ez eteteko– plural inklusibo horretan ni sartuta nagoen. Berehala erantzun behar izan diot neure buruari, lagunaren asmoa beste bat izan balitz ere, nekez aurkituko genukeela esaldi hori aplika ez dakiokenik, batez ere pixka bat zuzendu eta “gainbeheran gaudenok” esan izan balu. Beraz, zalantza izpirik gabe, nitaz ari da. Beste galdera azkar eta simultaneo batzuk bururatu zaizkit: nitaz ari da adin zehatz bat dudan heinean, garai baten kidea naizen heinean, genero batekoa edo, demagun, hizkuntz gutxitu eta galtzear dagoen baten hiztun agonikoa naizen neurrian.

Ingurura begira eta ez dakusat gainbeheraren gomuta ez dakarkidanik.

Gainbehera da gure osagai nagusia. Gainbeherak pilatzen goaz, bata bestearen barruan gordeaz, bata besteaz erdituta. Ezin diogu munduari begiratu gainbeheraren iragazkiaren bitartez ez bada. Gizabanako baten gainbehera modu askotara neurtzen ahal da eta gaitz izaten da benetakoagoa zein

Angel Erro

IDAZLEA

@angelerro

Antton Olariaga

den zehaztea. Gainbehera biologikoa, zelularra: zein momentutik aurrera gorputza hasten den bere geneak beste gorputz batzuetan irauarazteko efikazia galtzen. Gainbehera intelektual, sozial, kultural edo are linguistikoaren pertzepzioa begitazioa da, proiektzio bat, eta gure energia gehienak haien kontra eginez xahutzen ditugu, funtsean jakinik ez xahututa ere ondorioa berbera litzatekeela.

Oker gogoratzen ez badut –ohikoenak oker gogoratzea bada ere–, Xabier Montoiak behin esan zuen literaturaren benetako engaiamendua denok hiltzera goazela irakurleari begien aurrera ekartzean datzala. Bestelako arteetara aplikatu ahal zaio gogoeta. Buruz eta, beraz, ez modu fidagarrian aipatuko dudan beste poeta bat, Philip Larkin, zeharo harritzen omen zen jendea ospitaleetara joanda, edo anbulantzia bat ikusita, kalean garrasika ez hasteaz, bizitzaren egiazko argumentuaz, bakkarraz, ohartuta. Baina mendeetan findu ditugu azken unera arte ezikusia egin ahal izateko baliabideak (haietako bat mehatxua gutaz kanpoko giza eremu zabalago batean proiektatuta). Gainbeheraren noizbehinkako aitortzak dira itzurtzen uzten ditugun lekukotasun bakanetakoak. Horregatik beharbada galdu dut solasaren haria, ez pertsona arreta-gabe edo ameslaria naizelako, edo iritzi artikulu honetarako edo beste baterako bazka bilatu behar dudalako edozein unetan eta edozein elkarriketatik, baizik eta funtsean une bakan eta berezi bat bizi izan dugulako, gehienok arreta ez eman nahiago izan badute ere: elkarri aitortu diogu zelulariki, autobiografikoki, sozialki edo kulturalki izateari uzteko bidean gaudela, baina solasak berak kontsolatu gaitu, istant batez bada ere, eta elkarrekin egoteak, adiskideak izateak edo mundua beste batzuentzat hobetzeko aukerak ere. ■